

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **K. H.**, nar. X, státní příslušnost X, t.č. PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zast. JUDr. Annou Romanovou, advokátkou AK se sídlem Hradec Králové, nám. 5. května 812/8 proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2015, čj. OAM-305/ZA-ZA02-P06-2015, **t a k t o :**

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání správnosti a zákonnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2015, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V žalobě namítala porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to v jeho ustanoveních § 2, § 50 a § 68. Žalovaný porušil zásadu řádného poučení, zejména pak namítané porušení žalobkyně spatřovala v nezjištění rozhodných skutečností její věci, nevypořádání se dostatečným způsobem s provedenými důkazy, s tím, že žalobkyně je přesvědčena, že splňuje podmínky ust. § 12 cit. zákona. Soudem ustanovená zástupkyně žalobkyně pak žalobu řádně doplnila, a to dne 21. 9. 2015. V doplnění žaloby citovala zjištění správního orgánu, podklady, z nichž žalovaný čerpal, zejména pak Výroční zprávu Amnesty International, únor 2015, Výroční zprávu Human Rights

Watch z ledna 2015, Zprávu Freedom House, Svoboda ve světě 2015 – Ukrajina z 28. ledna 2015, Zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 15. 2. 2015 a Informaci Úřadu Vysokého komisaře pro uprchlíky, z nichž lze vyčíst nejen argumentaci, kterou využil žalovaný, ale i mnoho dalších skutečností, a to informace o násilných činech včetně mučení a špatného zacházení i nadměrné použití síly během demonstrací a beztrestnost pachatelů, únosech, s tím, že obě strany konfliktu selhaly v přijetí potřebných opatření na ochranu civilistů a porušovaly válečné zákony. Popisuje počet životů bojovníků i civilistů, který si dosud konflikt vyžádal, použití zbraní nerozlišovalo cíle, docházelo k napadání a bití stovek lidí, pokračující boje znamenají rozsáhlé násilí na obou stranách konfliktu. Z východní Ukrajiny je vysídleno mnoho lidí, více než půl milionu ukrajinských obyvatel podalo žádost o mezinárodní ochranu v sousedních státech, jak v Rusku, tak zemích EU. Žalobkyně nesouhlasí se závěry správního orgánu, tvrdí naplnění důvodů § 12 písm. b) zákona o azylu, a to pro ozbrojený národní konflikt v zemi jejího původu, pro aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině, kde nejde pouze o konflikt mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty, ale jde o konflikt mezi ozbrojenými povstalci, rebely, separatisty i vládními silami a situace v zemi není stabilní, tisíce lidí jsou ohroženy pro utrpení zranění a mnoho tisíc obyvatel přišlo o život dle zpráv i informací mezinárodních organizací. Žalobkyně má důvodné obavy a strach, že v případě jejího návratu na Ukrajinu bude pronásledována pro svoji národnost a příslušnost k ukrajinské národnosti, žádá, aby jí byl udělen azyl dle § 12 písm. b), případně za účelem sloučení rodiny dle § 13 z důvodu hodného zvláštního zřetele, když více než 10 let ona a její dcera žijí v ČR. V případě návratu na Ukrajinu nemá kde bydlet, přišla o svůj domov pod vlivem ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, který započal v březnu 2014, když její zchátralý dům zděděný po rodičích zemřelého manžela byl zcela zničen, hrozí jí nebezpečí vážné újmy. Případně žádá o udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. c) a § 14b odst. 1, 2 písm. b) a c) zákona o azylu, což odůvodňuje tím, že

- Jí hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, vážné ohrožení života a lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, ze všech cit. zpráv a informací je nesporné, že na Ukrajině jde o konflikt mezi ozbrojenými povstalci, rebely, separatisty i vládními silami a situace v domovském státě není stabilní, tisíce lidí jsou ohroženy pro utrpení zranění a mnoho tisíc obyvatel přišlo o život,
- Má důvodné obavy, že pod vlivem vnitrostátní a politické situace na Ukrajině se stane obětí napadání a bití, může dojít k jejímu zranění nebo zavraždění, pod vlivem ozbrojeného konfliktu mezi povstalci, civilisty, jak tomu bylo u osob, které od března 2014 zemřely, a to i pro národnostní rozpory na Ukrajině a v Rusku, zejména pro snahu podpořit Kyjev, což vládní síly nedokázaly včas urovnat nebo potlačit bez toho, aby k tak rozsáhlým ztrátám na životech obyvatel došlo,
- Došlo k hromadnému vystěhování a přesídlení Ukrajinců do Ruska a jiných členských států EU, kde požádali o mezinárodní ochranu, resp. legální pobyt pro velmi špatné a život ohrožující podmínky v domovském státě - § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu,
- V současné době žalobkyni hrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu pro vnitrostátní a celkovou neklidnou celospolečenskou, politickou, ozbrojenou, konfliktní situaci na Ukrajině, pro ozbrojené konflikty mezi povstalci, obyvateli ukrajinské a ruské národnosti, toto lze dovodit z Informací Vysokého komisaře pro

uprchlíky a výše cit. výročních zpráv, jak uvedeny na str. 8 a 9 rozhodnutí žalovaného,

- Žalobkyni hrozí nebezpečí vážného ohrožení života, neboť nemá na Ukrajině domov a jediným rodinným příslušníkem bez závazků je její svobodná dcera, žijící a pracující na území ČR.

Jako důvod hodný zvláštního zřetele pak žalobkyně uvádí, že pro ozbrojené konflikty povstalců přišla o dům, v němž před svým vycestováním do ČR více než před 10 lety bydlela, nemá kde bydlet, jedinou osobou, která ji může podporovat, je její dcera. Svá tvrzení navrhuje žalobkyně podpořit důkazy, a to dotazem na policejní orgán a obecní úřad Nové Selo, případně pozemkovou knihu či katastrální úřad ohledně jejího posledního bydliště a stavu této nemovitosti, lustrací databáze ohledně zjištění data povolení jejího krátkodobého pobytu na zdejším území a totéž u její dcery, která jí může dle § 13 zákona o azylu poskytnout pomoc a souhlasí, aby byly sloučeny do rodiny a konečně výsledkem, případně čestným prohlášením dcery, která zde žije, má úspory a sdílí s žalobkyní společnou domácnost. Žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán reagoval na žalobní námitky žalobkyně písemným vyjádřením ve věci dne 19. 10. 2015, uvedl, že s námitkami nesouhlasí, své rozhodnutí považuje za zákonné a vydané v souladu s právními předpisy, zohledňující dostatečně zjištěný skutkový stav. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany na straně žalobkyně absentují. Z její žádosti o udělení mezinárodní ochrany z 27. 3. 2015 lze zjistit, že byla poučena o svých právech a povinnostech po dobu pobytu na území ČR, poučení se jí dostalo i před realizací pohovoru – viz protokol z 3. 4. 2015, jenž je součástí správního spisu. Po ukončení otázek byla žalobkyně dotázána, zda zmínila veškeré důvody své žádosti, což potvrdila, dostala prostor uvést vše, co by měl případně správní orgán vzít v potaz při posuzování její žádosti, či jakkoliv doložit. Takové možnosti nevyužila, s obsahem protokolu byla seznámena, bez připomínek jej potvrdila svým podpisem. Žalobkyně nebyla nijak zkrácena na svých právech v průběhu řízení, námitky ohledně nedostatečného poučení či účelově kladených otázek nejsou konkrétněji specifikovány a žalovaný je považuje za neopodstatněné. V pohovoru žalobkyně uvedla, že dům, který na ni byl přepsán po manželově smrti, zchátral, na Ukrajině nemá práci a obávala se vyhoštění, proto se obávala kontaktovat policii. Z jejích sdělení plyne, že ač zde pobývá její dcera, ona žila na zdejším území 10 let nelegálně, důvod jejího odchodu z vlasti byl ekonomický, tedy snaha získat lépe placené zaměstnání. V ČR chce zůstat dále se svojí dcerou. Žalovaný ve svém rozhodnutí zohlednil veškeré sdělené skutečnosti, rozhodnutí pak považuje za řádně odůvodněné a přezkoumatelné. Nepominul ekonomické důvody žádosti, byl však nucen konstatovat, že nejsou projevem azylově relevantního pronásledování a žalobkyni odkázal do režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Povaha ustanovení § 12 zákona o azylu je taxativní, žalobkyně své obavy odůvodňuje ukrajinskou národností a současnou situací v zemi původu, tyto důvody však uvádí až v žalobě, ač jí nic nebránilo v tom, aby je sdělila z průběhu správního řízení. Žalobní námitky proto žalovaný označuje za účelové, svým obsahem přitom nedokládají, proč by právě ona měla být vystavena pronásledování, podmíněnému její národností. Na Ukrajině žije její syn s rodinou, pokud pak odůvodňuje případné pronásledování nestabilní bezpečnostní situací, taková dopadá na většinu obyvatelstva. Žalovaný dále připomíná usnesení NSS č. 4 Azs 40/2012 ze dne 18. 7. 2013, v němž o situaci, kdy stěžovatelka neměla v zemi původu zajištěno po návratu bydlení a marně hledala v minulosti práci, soud dospěl k závěru, že taková námitka

nemůže být uznána důvodnou, neboť se jedná o námitku výhradně ekonomické povahy, a zde i důvod, případně upravený § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu; a dále pak rozsudek téhož soudu ze dne 30. 10. 2003, kdy pod sp. zn. 3 Azs 20/2003 NSS pojednal o tom, že nespokojenost s ekonomickou situací žadatele a nemožnost najít práci sama o sobě nezakládá strach z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, obdobně pak např. rozhodnutí NSS ze dne 7. 8. 2007, čj. 5 Azs 15/2007. Žalovaný dále ve svém vyjádření zdůrazňuje význam § 13 zákona o azylu, který se vztahuje k specifikovanému okruhu rodinných příslušníků azylanta. U žalobkyně nebyl zjištěn, neboť žádnému jejímu rodinnému příslušníkovi nebyl udělen azyl, není proto rodinným příslušníkem azylanta, hodnotit, zda je v této souvislosti splněn důvod, hodný zvláštního zřetele je tak nadbytečné. K důvodům, hodným zvláštního zřetele ve smyslu § 14 cit. zákona pak žalovaný uvádí, že odůvodnění v tomto smyslu považuje za srozumitelné a odkazuje na své rozhodnutí, které je v uvedeném rozsahu přezkoumatelné. Po posouzení zjištěného stavu věci pak žalovaný neshledal, že by žalobkyně v případě návratu byla ohrožena skutečným nebezpečím vážné újmy v podobě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, žalovaný přitom neměl v úmyslu zlehčovat situaci na Ukrajině, ovšem žalobkyně byla naposledy přihlášena k pobytu ve Lvovské oblasti, tedy v oblasti, bezprostředně konfliktem s proruskými separatisty nezasažené, nebylo tak důvodů dovozovat vážné ohrožení jejího života pro případ jejího návratu, a to ani v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu na východě země. Žalovaný nepominul ve svém rozhodnutí negativní jevy, plynoucí z jím shromážděných podkladů, tyto však hodnotil v souvislosti s konkrétním případem žalobkyně a poukázal na rozdílnost bezpečnostní situace ve Lvovské oblasti na západě země oproti oblastem, vystaveným ozbrojeným střetům, lokalizovaným na východě Ukrajiny. V případě Ukrajiny se pak v souvislosti s bezpečnostní situací nejedná o totální konflikt, což konstatoval NSS ve svém rozhodnutí 7 Azs 265/2014 z 15. 1. 2015, žalobní námitky v tomto směru proto považuje žalovaný za irelevantní. Z průběhu správního řízení pak ani neplynou důvody, pro které by mohl žalovaný uvažovat o udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b) zákona o azylu, žalobkyně není rodinným příslušníkem osoby požívající doplňkové ochrany ve smyslu § 14b odst. 2 zákona o azylu. Provedení navrhaných důkazů se pak jeví s ohledem na dostatečně zjištěný skutkový stav za nadbytečné, žalobkyně měla možnost seznámit se s podklady, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění, této možnosti nevyužila, stav její nemovitosti žalovaný nezpochybňoval. Účel prokazování pobytové historie žalobkyně a její dcery není zřejmý, nadbytečným se jeví i prokazování poměrů zletilé dcery žalobkyně. Žalovaný opatřil za účelem vydání svého rozhodnutí dostatek podkladů, komplikovanost současné situace v zemi původu nezpochybňoval, přesto absence azylově relevantní situace u žalobkyně je přezkoumatelná a dostatečně odůvodněná. Z uvedených důvodů tak žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V písemné replice žalobkyně ze dne 30. 11. 2015 poukazuje žalobkyně na znění § 12 písm. b) zákona o azylu – azyl se cizinci udělí, pokud bude v řízení zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má – a je přesvědčena, že ve své žádosti a žalobě evidentně uvedla, že má strach z pronásledování z důvodu národnosti a pohlaví. Z informací nabyta dojmu, že situace na Ukrajině je velmi nebezpečná, jak z hlediska bezpečnostního, tak i sociálního, vnitřní ozbrojený konflikt

měl v době její žádosti osm tisíc obětí, statisíce obyvatel Donbasu muselo uprchnout, obě oblasti byly velmi poničeny a mnoho rodin žije v provizorních přístřešcích. Informace jsou k dispozici i jako nezávislé celosvětové mediální zprávy, opět poukazuje na informace, plynoucí z dříve citovaných podkladů (viz doplnění žaloby). K nebezpečí, kterým je vážně ohrožena pro případ návratu na Ukrajinu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalobkyně odkazuje na mediální zprávy, např. deník Blesk v červnu 2015 uveřejnil případ z léta 2015, kdy v noci dopadaly ukrajinské granáty na obytné čtvrti Horlivky, čtvrtmilionového města, ležícího severně 50 km od Doněcku, tyto způsobily smrt tří obětí a dvě těžká zranění. Na podzim se pak situace vnitřního ozbrojeného konfliktu nezměnila, 23. 10. 2015 byli separatisty obviněni „Lékaři bez hranic“ z porušení místních zákonů a museli opustit Doněckou republiku i přesto, že tisíce pacientů tak zůstaly bez přístupu k životně potřebné zdravotní péči. Žalobkyně je vyššího věku, trpí bolestí páteře, kostí, svalů a nervů a mohla by tak v zemi původu utrpět poškození zdraví, tedy vážnou újmu, pokud nebude schopna dovolat se zdravotní a humanitární pomoci pro válečný konflikt. Též se obává o život, několik Ukrajinců bylo v r. 2014 a 2015 zavražděno z důvodu jejich národnosti, neboť nesouhlasí s tím, aby se vyhrocené vztahy mezi Ukrajinou a Ruskem řešily ozbrojeným konfliktem a muži museli nastupovat do armády a vést otevřený boj, naopak je přesvědčena, že takové situace je potřebné řešit mírovým způsobem. Její strach je podložen zprávami médií, naplňuje tak podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu, a to z důvodu své národnosti a pohlaví. V době žádosti žalobkyně se na Ukrajině odehrával vnitřní ozbrojený konflikt, v letech 2013 – 2015 byla situace velmi špatná a nelze tak používat závěry rozhodnutí NSS z r. 2003, kdy se žadatelé o azyl odvolávali na špatnou ekonomickou situaci a nedostatek finančních prostředků. Na zdejším území žije dcera žalobkyně, která zde má upraven trvalý pobyt, řádně pracuje a ze své mzdy hradí i existenční prostředky žalobkyně a chce s ní žít ve společné domácnosti. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu se skutečným stavem. K tomuto přípisu žalobkyně přiložila fotokopii dokladu dcery žalobkyně, o trvalém pobytu v ČR a mzdový výměr č. 1 její pracovní smlouvy ze dne 1. 3. 2015.

Při jednání soudu dne 16. 5. 2016 zástupkyně žalobkyně zopakovala argumentaci probíhajícího ozbrojeného konfliktu na Ukrajině s nepříznivým dopadem na obyvatelstvo a dále uvedla, že pro žalobkyni je tato situace velmi vážná i proto, že podporovala politiku Tymošenkové, byla předsedkyní volební komise a její obavy z případného návratu do vlasti jsou tak plně odůvodněné. Žalobkyně uvedla, že od lidí i z vysílání TV ví, že mnoho lidí je na Ukrajině ohrožováno a zmrzačeno, muži jsou odváděni na vojnu. V její oblasti se sice nebojuje, ale klid a pořádek tam není. V 90. letech byla žalobkyně činná v dobrovolné charitativní činnosti, pomáhala těžce postiženým lidem po Černobylu, byla středoškolačka, automaticky se očekávalo, že bude i politicky činná. K tomu se nestavěla kladně, ale poté, co přišla Tymošenková, s její politikou byla srozuměna, proto přijala funkci ve volební komisi. Toto období však skončilo špatně, pokud by se žalobkyně vrátila, obává se případných negativních přístupů vůči své osobě, také nemá kde bydlet. S Ukrajinou by měl být otevřen bezvívzový styk, její odjezd je tak s ohledem na hrozící újmu nadbytečný. Zástupkyně poté odkázala na dva články, a to „Lékaři bez hranic mají na východě Ukrajiny utrum, povstalci je vykázali z Doněcké oblasti“ a „Separatisté obviňují Ukrajince: zabíjíte naše ženy“, tyto soud neobdržel, po jejich předložení při jednání pak zamítl soud provés důkaz těmito články, a to z toho důvodu, že přistoupil na argumentaci žalovaného, že podkladové zprávy ve spise jsou dostačující pro popsání situace na Ukrajině, s tím, že uvedené články pouze dokreslují složitost

situace na východě Ukrajiny, k situaci žalobkyně však nemají žádný konkrétní význam. Naopak soud provedl důkaz povolením dcery žalobkyně k pobytu v ČR a výtahem z jejího mzdového listu, dokazujícího, že uzavřela v ČR v průběhu r. 2015 pracovní poměr. Zástupkyně žalobkyně v závěrečném návrhu připomněla nedostatečné poučení žalobkyně o možnosti ustanovení zástupce, tato není znalá právního řádu ČR, připomněla její angažovanost, o níž žalobkyně hovořila v průběhu správního řízení a popsala situaci na Ukrajině, existenci ozbrojeného konfliktu, kdy řada obyvatel je ohrožena na životě a zdraví a několik set tisíc obyvatel zem opustilo. Situace je známa z médií, citovaných zpráv mezinárodních organizací, zmiňována je i situace žen, navíc žalobkyně podporovala politiku Julie Tymošenkové, mohla by tak být pronásledována jak z tohoto důvodu, tak i dalších. Žalobkyně se obává případného znásilnění, toho, že by se stala nezvěstnou, její situace v tomto směru nebyla dostatečně zhodnocena. Má v ČR dceru, na Ukrajině se nemá kam vrátit. Žalobkyně splňuje prakticky podmínky všech ustanovení (§ 12 – 14b) zákona o azylu), navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. Náhradu nákladů řízení účtovala zástupkyně žalobkyně za 7 úkonů právní služby. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na písemné vyjádření ve věci, i samotné rozhodnutí, žalovaný je přesvědčen, že se jak politickou, tak ekonomickou i bezpečnostní situací na Ukrajině zabýval v případě žalobkyně dostatečně, i s připomínkou její závažnost na východním území, odkud však žalobkyně nepochází. Nenaplnění podmínek § 14a) zákona o azylu považuje správní orgán za dostatečně vyargumentované. K námitce o nedostatečném poučení žalobkyně odkazuje na její žádost z 27. 3. 2015, kdy byla řádně poučena, rovněž tak před provedeným pohovorem – viz protokol s podpisem žalobkyně. V rámci řízení byla dostatečně hodnocena jak její sociální, tak rodinná situace, ovšem přítomnost rodinného příslušníka na zdejšího území není azylově relevantní skutečností. Žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v České republice považuje žalovaný za účelově podanou, sloužící k legalizaci zdejšího pobytu, v ČR pobývá nelegálně od r. 2004, o mezinárodní ochranu dříve nežádala. Zákon o azylu však k takovému účelu neslouží, pro legalizaci zdejšího pobytu je nutné využít zákona o pobytu cizinců. Žalovaný trvá na zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Ze správního spisu soud konstatoval, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 27. 3. 2015, uvedla, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, vdova, na Ukrajině žije její otec a syn, v České republice žije dcera, která má upraven trvalý pobyt. Od r. 2000 žije žalobkyně v ČR, do r. 2004 měla platná víza. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyla politicky organizována, vzdělání má středoškolské. Pracovala v jeslích, v ČR do r. 2005 jako pokojská, od r. 2005 je nezaměstnaná. Vlast opustila z důvodu odjezdu za prací, živila sama malé děti. Od r. 2003 do r. 2015 žila s druhem, který ji bil, roztrhal jí pas, zůstávala s ním proto, že neměla kam jít. V r. 2015 od něho utekla k dceři. V r. 2004 ji podvedl zprostředkovatel, který slíbil zařídit vízum, zůstala zde bez povolení. Na Ukrajině se žalobkyně nemá kam vrátit, dům byl zničen. Do ČR přicestovala na turistické vízum autobusem přes Polsko. Chtěla by tu žít s dcerou, potřebuje doklady. V rámci pohovoru dne 3. 4. 2015 žalobkyně sdělila, že Ukrajinu opustila asi v r. 1999, již si to přesně nepamatuje, chtěla tu pracovat. Bydlela ve Lvovské oblasti, ve vesnici Nove Selo. Otec manžela pracoval v kolchozu, koupil malý domek, s manželem ho opravili, dům byl psaný na manžela, po jehož smrti přešel do vlastnictví žalobkyně. V domku žila žalobkyně s dcerou, syn žil u rodičů žalobkyně, po svatbě odešel k manželce a vzal s sebou i otce žalobkyně. Žalobkyně potřebovala živit děti, odešla proto za prací.

Naposledy ve vlasti pracovala jako pečovatelka ve školce, na lepší zařazení neměla vzdělání. Na práci v ČR měla povolení, jezdila domů, jednou za dva roky, na měsíc. Od r. 2005, kdy ji podvedl klient, pobývá v ČR nelegálně. Dům na Ukrajině zchátral, nemá se kam vrátit, není tam ani práce. Občas si telefonuje se synem. Dcera má v ČR trvalý pobyt, dlouho zde pracovala. Žalobkyně zde pobývá tak dlouhou dobu nelegálně, neboť se bála jít na policii, bála se vyhoštění. Dne 15. 5. 2015 byla žalobkyně seznámena s podklady, které shromáždil správní orgán za účelem posouzení její situace a situace v zemi původu, uvedla, že se nechce nijak vyjadřovat.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení

rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11
- e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.

Soud po provedeném řízení – projednání věci a jejím přezkoumání konstatuje, že skutečnosti, které žalobkyně sdělila v průběhu správního řízení (jak uvedeno shora) nekorespondují s rozsahem a obsahem žalobních námitek. Předně je ze správního spisu patrné, že žalovaný řádně dostal své poučovací povinnosti, když krom jiných poučení při jednotlivých úkonech, počínaje předáním žalobkyně po učinění prohlášení o mezinárodní ochraně, v rámci podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyni poučil o jejích právech a povinnostech po dobu pobytu na zdejší území, a to včetně práva kdykoliv se obrátit o pomoc na Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a kontaktovat další organizace zabývající se ochranou zájmů uprchlíků, toto stvrdila svým podpisem žalobkyně dne 27. 3. 2015, přítomen byl tlumočnický ruského jazyka, v němž žalobkyně žádala vést správní řízení. Rovněž byl přítomen pohovoru dne 3. 4. 2015, kdy byla žalobkyně řádně poučena o tom, že musí pravdivě uvést všechny skutečnosti a úplné informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci, rovněž tento doklad – protokol o pohovoru – po přečtení podepsala. V rámci seznámení s podklady před vydáním rozhodnutí za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka se žalobkyně seznámila s podklady, uvedla, že se nechce vyjadřovat – neví, co by řekla, doplnění podkladů nenavrhla. Soud neshledal nedostatek poučení žalobkyně o jejích právech a povinnostech v průběhu správního řízení. V původní žalobě žalobkyně namítala nezjištění všech rozhodných skutečností své věci a nedostatek vedení pohovoru, spočívající v účelovém kladení dotazů tak, aby nemusel být udělen azyl. Krajský soud je však po projednání a přezkoumání věci přesvědčen, že žalovaný řádně zjistil stav věci žalobkyně, provedl s ní řádný pohovor, kdy se žalobkyně dotazoval k všem jí uvedeným skutečnostem a též ji vyzval, zda nechce sama cokoli doplnit. Po seznámení se s podklady, které žalovaný shromáždil, byla žalobkyně vyzvána, zda nežádá doplnění důkazů ve své věci a žalobkyně toto nežádala, sama žádné důkazy nenavrhla. I tyto námitky tedy soud považuje za nedůvodné. Dále pak předně soud připomíná, že ač žalobkyně podala svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany v březnu 2015, tedy v době, kdy již konflikt na Ukrajině eskaloval, žalobkyně se o obavách v souvislosti s tímto střetem ozbrojených sil na východním území Ukrajiny vůbec nezmínila, přesto žalovaný na str. 5 svého rozhodnutí výslovně uvádí – nad rámec žadatelkou uvedených potíží se správní orgán samozřejmě zabýval i aktuální situací na Ukrajině a konstatuje v této souvislosti, že za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu nelze považovat ani současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině - o čemž dále na této straně pojednává s odvoláním na podklady, přítomné ve správním spise. V souvislosti s případným nebezpečím vážné újmy pak tuto situaci hodnotí na str. 7 – 9 velmi podrobně. Žalobní námitky o násilí na obou stranách konfliktu, situace, ohrožující žalobkyni co do její národnosti a pohlaví tak soud považuje za nedůvodné, neboť žalovaný od žalobkyně žádné podobné informace nedostal, nebyl

proto povinen vést v tomto směru podrobné dokazování. Zde soud výslovně, je přesvědčen, že zcela adekvátně, připomíná rozhodnutí NSS ze dne 26. 5. 2004, kdy soud pod sp. zn. 1 Azs 45/2004 uvedl, že jestliže z žádosti o udělení azylu, z protokolu o pohovoru ani z žádné jiné písemnosti nevyplynulo, že by žadatel tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu, žalovanému nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu, obdobně pak rozhodl i v dalších věcech, např. sp. zn. 1 Azs 22/2004 z 28. 4. 2004; pod sp. zn. 5 Azs 50/2003 ze dne 26. 2. 2004 pak jasně vyjádřil, že správní orgán nemá povinnost sám domýšlet důvody pro udělení azylu, žadatelem neuplatněné. Správní orgán např. na str. 8 rozhodnutí s odvoláním na výroční zprávy AI, Human Rights Watch, dále zprávu Freedom House i zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině a další nespороval, že na východě Ukrajiny probíhá konflikt, popsal i problémy, na které následně zástupkyně žalobkyně poukazovala, nicméně uzavřel, že žalobkyně z uvedené oblasti nepochází, naposledy bydlela ve Lvovské oblasti na západě Ukrajiny, kde je bezpečnostní situace stálá a neměnná. Žalovaný se tedy velmi zodpovědně konkrétní situaci žalobkyně zabýval, a to jak co do případných obav z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tak i ustanovení § 14a odst. 2 tohoto zákona. Nejvyšší správní soud v Brně opakovaně v průběhu r. 2015 judikoval o bezpečnostní situaci na Ukrajině, např. ve svém rozhodnutí sp. zn. 6 Azs 113/2015 ze dne 4. 8. 2015 uvedl, že v zemi se nejedná o totální konflikt, probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy, konflikt probíhá izolovaně na východě Ukrajiny a jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.

Žalobkyně nesplňuje podmínky ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť svoji zem původu opustila před více než 10 lety, a to jednoznačně, jak sama uváděla, za prací, od r. 2005 pak v České republice pobývala nelegálně. Obavy žalobkyně z pronásledování z důvodu její národnosti či pohlaví považuje soud s ohledem na jejich konstrukci, uplatněnou až v žalobě a zejména pak při jednání soudu za naprosto hypotetickou a ničím konkrétním nepodloženou, soud je přesvědčen, že z uvedeného důvodu žalobkyně není ohrožena azylově relevantním pronásledováním, neboť žádná konkrétní skutečnost podobné obavy nedokládá. O své funkci za vlády Julie Tymošenkové žalobkyně nic ve správním řízení neuváděla, žalovaný se tak nemohl ve svém rozhodnutí uvedenými skutečnostmi zabývat. Tyto žalobkyně sdělila až v průběhu soudního řízení, z výše uvedených důvodů tak soud pokládá námitku za účelovou. V současné době žije žalobkyně s dcerou, která má v ČR upraven trvalý pobyt, je však zletilá, v jejím případě se proto nejedná a ani jednat nemůže o případné naplnění podmínek ust. § 13 zákona o azylu, jak uvedeny shora. Pokud pak žalobkyně namítala, že její dům na Ukrajině je zchátralý, taková situace nemůže vést k závěru, že se jedná o důvod, hodný zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14, neboť takovými důvody jsou míněny zejména vážný zdravotní stav či vysoký věk žadatele. Žalobkyně má na Ukrajině syna, není tedy zcela bez jakékoliv pomoci, i když je pravdou, že ve vlasti dlouhou dobu nepobývala, podmínky humanitárního azylu tak, dle přesvědčení soudu, naplněny nejsou a správnímu orgánu nelze vytýkat, že by v daném případě jakkoliv zneužil svého postavení v průběhu správního uvážení. Soud nemohl přitakat na návrh žalobkyně, aby si o stavu její nemovitosti vyžádal jakékoliv místní informace, neboť žalobkyně a její statut žadatele o mezinárodní ochranu je ze zákona o azylu chráněn a jakékoliv dotazy na

místní orgány nepřicházejí v úvahu. Soud však nepovažuje námitku o zkáze domku v souvislosti s ozbrojeným konfliktem za oprávněnou, tedy, že by z uvedeného důvodu mohla taková skutečnost naplňovat podmínky, hodné zvláštního zřetele, neboť, jak uváděno výše, žalobkyně pobývala a tedy zcela zřejmě má nemovitost na území Lvovského regionu, který žádným ozbrojeným konfliktem zasažen nebyl.

Jak soud výše uvádí, je přesvědčen, že žalobkyně není pro případ návratu na Ukrajinu ohrožena žádnou vážnou újmou, tedy azylově relevantním případem ohrožení života, zdraví, lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí, žalovaný na str. 7 – 9 svého rozhodnutí tuto otázku podrobně řešil, soud opět připomíná, že důsledně popsal tamní problematickou situaci zejména z bezpečnostního pohledu, dospěl však k závěru, že na území, kde žalobkyně dříve pobývala, azylově relevantní hrozby neexistují a soud se s jeho odůvodněním ztotožnil. Pokud pak žalobkyně namítala, že naplňuje i podmínky ust. § 14b) zákona o azylu, soud musí po přezkoumání věci konstatovat, že tomu tak rozhodně není, neboť dcera žalobkyně není rodinným příslušníkem, který požívá doplňkovou ochranu ve smyslu zákona o azylu, žalobkyně tak není rodinným příslušníkem takové osoby a tyto podmínky nesplňuje. V této souvislosti pak soud považoval za nadbytečné zabývat se zaměstnáním dcery žalobkyně a její finanční situací, neboť sloučení rodiny je z tohoto pohledu mimo rámec azylově relevantních důvodů. Po projednání věci soud konstatoval zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí žalovaného, neshledal žádnou vadu provedeného správního řízení, žalobu proto zamítl jako nedůvodnou, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. Ze všech výše uvedených důvodů, i ze skutečnosti délky zdejšího nelegálního pobytu žalobkyně považuje soud za zcela patrné, že žalobkyně podala svoji žádost o mezinárodní ochranu účelově, z důvodu legalizace zdejšího pobytu, k čemuž však zákon o azylu sloužit nemůže. Jak žalovaný zcela správně podotýkal, uvedený důvod, tedy další pobyt žalobkyně na zdejším území, může svými instituty řešit pouze zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal a odměna právního zastoupení žalobkyně byla řešena samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 23. května 2016

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně